

Politieke Markt

Zitting van 26 maart 2019
Dienstverlening - Beleid Leefwereld

Aanpassing verordeningen WMO en Jeugdhulp - PGB regeling hulp uit het sociaal netwerk - besluitvormen

Auteur

Tjitske Siderius

Overlegd met

Portefeuillehouder Trijn Jongman, Esther Leenstra, Josephine Schijve, Marieke Dawson, Margreet Wagteveld en Hans van der Haar.

Portefeuillehouder

T. Jongman

Samenvatting

Dit voorstel vraagt aan de gemeenteraad om de verordeningen maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp te wijzigen voor het leveren van dagbesteding in een groep en kortdurend verblijf (logeren) door een persoon uit het sociaal netwerk betaald uit het persoonsgebonden budget (pgb). Deze beperkte, technische, wijziging biedt een structurele oplossing om de verstrekking van vergoedingen voor informele hulp uit een pgb zo te regelen dat er wordt voldaan aan de Wet minimumloon en minimum vakantiebijslag.

Beschrijving

Inleiding

Per 2018 geldt het recht op wettelijk minimumloon en de minimum vakantiebijslag voor alle personen die tegen beloning arbeid verrichten op basis van een overeenkomst van opdracht, tenzij deze arbeid wordt verricht vanuit de uitoefening van een bedrijf of in de zelfstandige uitoefening van een beroep. Dit betekent dat ook de informele hulpverlener minimaal het minimumloon en minimum vakantiebijslag betaald moeten krijgen als hij of zij, op basis van een overeenkomst van opdracht, vanuit een persoonsgebonden budget worden betaald. Vorig jaar is door de minister van SZW in het Besluit minimumloon en vakantiebijslag tijdelijk een uitzondering gemaakt voor een beperkte groep budgethouders en zorgverleners. Het gaat om mensen die naaste familie zijn, met bestaande zorgovereenkomsten. Deze groep hoeft nog niet te voldoen aan het wettelijk minimumloon en minimum vakantiebijslag. Deze uitzondering zou in eerste instantie gelden tot 1 januari 2019, maar is nu verlengd tot 1 mei 2019.

In de praktijk is er bij de meeste zorgovereenkomsten van opdracht tussen budgethouder en informele zorgverlener al sprake van minimaal het minimumloon. Er zijn echter nog situaties, waar sprake is van een overeenkomst van opdracht met familieleden, waarbij er bedragen onder het minimumloon worden uitgekeerd. Dit gaat dan om mensen in de zogenaamde uitzonderingscategorie. Het gaat dan bijvoorbeeld om het logeren van een kind bij een familielid of van groepsbegeleiding (dagbesteding) uitgevoerd door een familielid. Het familielid krijgt hiervoor uit het pgb een vast bedrag. Zowel een dagdeel begeleiding groep als een etmaal logeren heeft een tarief van maximaal € 20 per tijdseenheid. Probleem hierbij is dat het bedrag per gewerkt uur onder het minimumuurloon komt te liggen. De SVB mag dergelijke bedragen onder het minimumloon straks niet meer uitbetalen. Veel gemeenten losten dit tot voor kort op door de budgethouder te vragen het geldbedrag te delen door het minimumloon en het aantal uren dat daaruit komt op te nemen in de zorgovereenkomst, zonder de beschikking te wijzigen. Dit is echter niet overeenkomstig de werkelijke situatie en creëert

volgens de wetgever in essentie een schijnconstructie voor mensen die met een overeenkomst van opdracht ondersteuning of hulp leveren.

Voor de gemeente Steenwijkerland geldt dat er geen mensen in de uitzonderingscategorie vallen. Op korte termijn levert dit daarom geen problemen op. Toch is het wenselijk om voor nieuwe situaties na 1 mei 2019 een goede regeling vast te stellen die voldoet aan het wettelijk kader.

Voorstel

Voorgesteld wordt om:

1. aan artikel 12 lid 6 van de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Steenwijkerland 2017' een sub d. en sub e. toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
2. aan artikel 12a van de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Steenwijkerland 2017' een sub f. toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
3. in de beleidsregels Wmo 2015 gemeente Steenwijkerland aan paragraaf 3.2. Ondersteuning maatschappelijke deelname een paragraaf toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
4. lid 3c van artikel 10 van de 'Verordening jeugdhulp gemeente Steenwijkerland 2017' te wijzigen en een sub 3d toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
5. aan artikel 11 van de 'Verordening jeugdhulp gemeente Steenwijkerland 2017' een lid 7 toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
6. aan de beleidsregels jeugdhulp gemeente Steenwijkerland 2017 een paragraaf toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
7. dat dit besluit in werking treedt op de dag na de publicatie.

Argumenten

Met de vaststelling van de landelijke Regeling Jeugdwet en de Uitvoeringsregeling Wmo 2015 wordt het per 1 mei 2019 mogelijk gemaakt om vanuit het persoonsgebonden budget door de SVB een symbolisch bedrag per maand uit te laten betalen aan personen die informele hulp vanuit de sociale relatie met de budgethouder verlenen. De tegemoetkomingen zijn dan onderdeel van de maatwerkvoorziening in de Wmo en de individuele voorziening in de Jeugdwet.

De regeling biedt gemeenten twee opties, die apart of naast elkaar gebruikt kunnen worden:

1. Een symbolische tegemoetkoming van maximaal € 141 per kalendermaand (een gemeente kan deze ook lager bepalen). De ontvanger moet dit opgeven in de aangifte inkomstenbelasting.
2. Per maand een forfaitair bedrag als onkostenvergoeding uit te betalen voor de volgende, door de hulp, gemaakte kosten: levensmiddelen, reiskosten, kleding en schoonmaakmiddelen.

Deze twee maatregelen bieden de budgethouder een mogelijkheid om hun informele hulp in te zetten zonder dat daarbij sprake is van een arbeidsrelatie (en dus van een minimumloon). Er wordt dan niet meer met een zorgovereenkomst van opdracht gewerkt, maar met een zogenaamde verklaring. Het is voor een gemeente mogelijk om beide opties naast elkaar in te zetten.

Uw raad wordt gevraagd om alleen voor kortdurend verblijf (logeren) gebruik te maken van de symbolische tegemoetkoming van maximaal € 141 per kalendermaand.

Voorstel ondersteuning maatschappelijke deelname (Wmo 2015) of begeleiding groep (Jeugdwet)

Om in de toekomst budgethouders toch de mogelijkheid te geven om voor de ondersteuning van maatschappelijke deelname (Wmo 2015) of begeleiding groep (Jeugdwet) een persoon uit het sociaal netwerk in te schakelen wordt voorgesteld om de verordeningen maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp aan te passen. Het huidige tarief voor een dagdeel Ondersteuning maatschappelijke

deelname (Wmo 2015) of begeleiding groep (Jeugdwet) geleverd door iemand uit het sociaal netwerk bedraagt momenteel maximaal € 20 per dagdeel. Dit tarief is overgenomen van de situatie vanuit de AWBZ waar deze zorgvorm voor 1 januari 2015 onder viel. Een dagdeel bedraagt 4 uren. Met een tarief van € 20 per dagdeel komt de vergoeding voor de zorgverlener daarmee neer op € 5 per uur per cliënt. Dat is een bedrag onder het minimumloon, waardoor de SVB dit niet uit mag betalen.

Omdat er bij deze vorm van begeleiding wordt uitgegaan van een groepsgrootte van minimaal 3 personen, komt de vergoeding voor de zorgverlener alsnog uit boven het minimumloon, alleen niet binnen de individuele zorgovereenkomsten. Bovendien kiezen veel cliënten en zorgverleners uit het sociale netwerk er in de praktijk voor om de zorg individueel te laten plaatsvinden. Omdat de zorgbehoefte van de cliënt individuele verlening niet noodzakelijk maakt, is het niet reëel om de extra kosten van deze keuze voor rekening van de gemeente te laten komen. Daarom wordt voorgesteld in de voorwaarden voor een pgb voor hulp uit het sociaal netwerk op te nemen dat er per dagdeel Ondersteuning maatschappelijke deelname of begeleiding groep een zorgovereenkomst van maximaal 1 uur en 20 minuten individuele zorg mag worden gesloten zodat met het van toepassing zijnde tarief van € 20 per dagdeel kan worden voldaan aan de Wet minimumloon. Een zorgverlener die een dagdeel van 4 uren zorg verleent aan een groep van 3 personen heeft immers per cliënt gemiddeld 1 uur en 20 minuten beschikbaar.

Voorstel kortdurend verblijf / logeren (Wmo 2015 en Jeugdwet)

Het ligt wat gecompliceerder om voor kortdurend verblijf (logeren) een persoon uit het sociaal netwerk in te schakelen. Het tot op heden vastgestelde tarief van maximaal € 20 per etmaal (24 uur) ligt ver onder het minimumloon. Bovendien is logeren een individuele aangelegenheid waardoor er geen mogelijkheden zijn om de omvang van de groepsgrootte hierin mee te nemen.

Uw gemeenteraad wordt gevraagd om voor kortdurend verblijf (logeren) gebruik te maken van de door het ministerie voorgestelde regeling van een symbolische tegemoetkoming. Nadeel van een symbolische tegemoetkoming is dat dat er niet zorginhoudelijk wordt gekeken naar de zorgbehoefte van een cliënt. Het maakt dus niet uit of een cliënt eens per maand of meermaals per maand kortdurend verblijf / logeren inzet binnen het pgb. De regeling is hiermee niet gerelateerd aan de zorgbehoefte van een cliënt. Het betreft echter een zeer beperkte groep (op dit moment geen enkele budgethouder die hiervan gebruik maakt). Bovendien ziet het college kortdurend verblijf/logeren als tijdelijke voorziening. Personen die structureel hiervan gebruik moeten maken zullen in de meeste situaties voldoen aan de criteria van de Wet langdurige zorg (Wlz). Uiteraard zal het beroep op deze nieuwe regeling gemonitord worden en waar nodig zal het college de regeling in de toekomst aanpassen.

Kanttelingen en risico's

Er zijn geen kanttekeningen of financiële risico's.

Duurzaamheid en social return

Niet van toepassing.

Financiële toelichting

Niet van toepassing.

Participatie en communicatie

De Adviesraad Sociaal Domein (ASD) wordt op de hoogte gebracht van de voorgenomen aanpassing van de verordeningen maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Steenwijkerland.

Uitvoering en planning

Na besluitvorming wordt het besluit zo spoedig mogelijk gepubliceerd.

Besluit

Beslispunt 1

De gemeenteraad besluit:

1. aan artikel 12 lid 6 van de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Steenwijkerland 2017' een sub d. en sub e. toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
2. aan artikel 12a van de 'Verordening maatschappelijke ondersteuning gemeente Steenwijkerland 2017' een sub f. toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
3. in de beleidsregels Wmo 2015 gemeente Steenwijkerland aan paragraaf 3.2. Ondersteuning maatschappelijke deelname een paragraaf toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
4. lid 3c van artikel 10 van de 'Verordening jeugdhulp gemeente Steenwijkerland 2017' te wijzigen en een sub 3d toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
5. aan artikel 11 van de 'Verordening jeugdhulp gemeente Steenwijkerland 2017' een lid 7 toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
6. aan de beleidsregels jeugdhulp gemeente Steenwijkerland 2017 een paragraaf toe te voegen conform het voorstel in de bijlage;
7. dat dit besluit in werking treedt op de dag na de publicatie.